

[Fløtkjær.]

tage Medansvaret for Lovens Forlængelse, men heller ikke — saa vidt jeg har kunnet forstaa paa Forhandlingerne i det andet høje Ting — har turdet tage Ansvar for at fremkomme med Forslag om en anden Ordning, som mentes paa en bedre Maade at kunne løse de Opgaver, der i stigende Grad er rykket ind paa os, og som uvægerligt skal løses, uanset partipolitiske Skillelinier.

Det skal erkendes, at Valutaloven er et meget stærkt virkende Instrument, og at den rummer en udstrakt Magt og Myndighed inden for sine Rammer. Der er vel heller ingen i den høje Rigsdag, som ikke vilde ønske, at Forholdene var af den Beskaffenhed, at vi ikke nødsagedes til daglig at tage valutamæssige Hensyn med ind i alle vore Overvejelser. Vi maa imidlertid, tvunget af Omstændighederne, i allerhøjeste Grad regulere Tilførslerne til vort Land og gøre det paa den Maade, at vi i Betragtning af den Valutanød, som vi befinder os i, bruger de forhaandenværende Midler til Fremskaffelse af de mest nødvendige Varer, særlig de Raaprodukter, der i størst muligt Omfang kan holde Beskæftigelsen i Gang. Jeg tror ikke, der findes noget Parti, der stillet over for Regeringens Ansvar, turde lade hele vor Valutapolitik glide ud i det uvisse uden Hemninger af nogen Art; thi der er vel ingen, som vil nægte, at Situationen har forværret sig siden Krigens Udbrud, ikke alene fra Uge til Uge, men fra Dag til Dag, ja, næsten fra Time til Time.

Ser vi paa Nedgangen i vore Valutabeholdninger i indeværende Aar, viser det sig, at der fra Februar til Juli var en Nedgang paa godt 20 Mill. Kr., og at Faldet saa tager stærkere Fart, med en følelig Forværrelse af Stillingen i August, for i September at blive af et saa voldsomt Omfang, at det maatte vække Opmærksomhed i de videste Kredse. En saadan Situation kan ikke opfordre Regeringen til at lade Valutaloven løbe ud, men har tværtimod gjort det foreliggende Lovforslag til en uomgængelig Nødvendighed.

Den stærke Nedgang i vore Valutabeholdninger, saavel Nationalbankens som de private Bankers, har selvfølgelig sin Forklaring, idet en Række Forhold har samlet sig og bevirket, at vi er kommet ind i den Likviditetsvanskelighed, hvori vi i Øjeblikket befinder os.

Selvfølgelig har den stærke Stigning i vor Indførsel fra Foraaret og indtil Krigens Udbrud taget sin Part af vore Valutabeholdninger, men dernæst har ogsaa den indskrænkede, i en Række Tilfælde helt stand-

se, Kredit fra vore Leverandører i Udlandet sin meget betydelige Andel i Resultatet. I en Situation, hvor vi i en Række Tilfælde ligefrem har skullet betale forud, medens vi før havde 3 Maaneders Kredit eller mere, er det givet, at der maa opstaa Vanskeligheder. Hertil kommer, at den voldsomme Stigning i Prisen paa de importerede Varer, naar de ligger cif her i Landet — en Stigning, som ikke har været modsvaret af en lignende Stigning i Prisen paa vore Eksportvarer — nødvendigvis maa forrykke hele vor økonomiske Stilling.

I hvor stort et Omfang Kreditforholdene har spillet ind, er det vanskeligt at afgøre. Vor samlede Indførsel androg i 1938 ca. 1 624 Mill. Kr. Heraf udgjorde igen Importen fra de Lande, med hvilke vi handler i fri Valuta, ca. 1 200 Mill. Kr., og her spiller Kreditforholdene ind, idet vor normale Varegæld til disse Lande kan sættes til et Tal mellem 125 og 175 Mill. Kr. Naar denne Varegæld nu krævedes afviklet, maatte Resultatet blive et voldsomt Valutatræk, saa meget mere som der nu som Regel skal betales forud før Indladningen i fremmed Havn. Naar man tænker sig, at der gaar et Par Uger fra Forudbetalingen og indtil Varens Ankomst, vil man forstaa, at denne Forudbetaling — omfattende de Lande, med hvilke vi handler i fri Valuta — betyder et Krav paa vore Valutabeholdninger, der kan anslaaes til ca. 50 Mill. Kr. Dette i Forbindelse med Kredittens Bortfald andrager ganske anselige Beløb, Beløb, som jeg desværre ikke kan opgive helt nøjagtigt, men som jeg antager ligger omkring 175 Mill. Kr.

Denne Ekstrabelastning, der indtraadte med en ikke ringe Hurtighed, maa desværre befrygtes at ville fortsætte med at øve sine uheldige Virkninger paa vore Valutabeholdninger, i alt Fald indtil vi igen kan opnaa at faa Kredit paa Varer fra Udlandet. Men det er tvivlsomt, om dette lader sig gøre, saa længe Krigens raser, og det er heller ikke utænkeligt, at der vil hengaa et Stykke Tid, selv efter Krigens Ophør, før Tingene trækker sig i Lave igen og vi atter kan komme tilbage til de Tilstande, der var raadende paa dette Omraade, før Krigens brød ud.

Naar vi ser paa Prisstigningen for Eksportvarer, viser det sig, at den for August og September har andraget ca. 5 pCt., hvilket vil sige en Merindtægt paa ca. 80 Mill. Kr. for et helt Aar med en tilsvarende Eksportmængde som i 1938, hvis Priserne holder sig paa deres nuværende Niveau. Men samtidig maa man være opmærksom paa, at Importpriserne i August og September er steget ca. 24 pCt., hvilket betyder,